

hb 76. fogadás a nemzetközi hűtéstechnikai konferencia
részvevőinek tiszteletére

t t6/hné-Lm bs

1961. augusztus 25.

a nemzetközi hűtéstechnikai intézet hűtőházakkal és jég-
gyárakkal foglalkozó ötödik bizottságának szedán kezdődött évi
rendes közgyűlésén részvevő külföldi vendégek tiszteletére pénte-
ken a margitszigeti nagyszállóban fogadás volt. megjelent a foga-
dason dr. dabronaki gyula, az élelmezésügyi miniszter első helyette-
se, és dr. sághy vilmos élelmezésügyi miniszterhelyettes, ott
volt jules foulon, a nemzetközi hűtéstechnikai intézet végrehajtó
bizottságának elnöke, roger thévenot, az intézet igazgatója,
valamint jean bernard verlot, az 5. bizottság elnöke, a konfe-
rencia küldöttei és vendégei.

a fogadásom megjelenteket dr. dabronaki gyula, az
élelmezésügyi miniszter első helyettese köszöntötte, amelyre
roger thévenot, az intézet igazgatója válaszolt./mti/

v é g e

- 48 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k
1961. augusztus 26.

bb 1. az országos véréllátó szolgálat

gk-Lm mi

1961. augusztus 26.

központjában /11., daróci ut 24./ szeptember elsejétől
megváltozik a fogadási idő: naponta reggel fél 8-tól délután
3 óráig várják a véréllátókat. a többi budapesti véréllátó állomás
fogadási ideje változatlan./mti/

.-.

bb 2. ne fürdjünk, ne csónakázzunk tiltott helyen

1 vg/gk-Lm sr

1961. augusztus 26.

a meleg időben sokan fürödtek a dunában, vagy más
folyókban. ezzel kapcsolatban illetékes helyen az mti munka-
társának elmondottuk: a különböző tiltó rendelkezések, a sajtó-
ban is megjelent többszöri figyelmeztetés ellenére a vikendezők,
az üdülők, strandolók közül még mindig sokan tilos, életveszélyes
helyeken fürdenek.

megállapítottuk például, hogy a főváros peremkerületel-
ben tíz-tizenkét éves vagy még kisebb gyerekek a szülők, felnőttek
felügyelete nélkül tartózkodnak, játszanak a duna mellett, s számos
esetben tiltott helyen fürdenek. a római-parton 10-12 éves gyerekek
fulladtak a vízbe szülei gondatlansága, saját könnyelműségük
miatt. hasonló tragikus eset ugyanitt strandolásra engedélyezett
területen kívül felnőttel is előfordult. a győri szakaszon is
sok figyelmeztetlenséget tapasztaltak az ellenőrzések alkalmával.
mindez oda vezetett, hogy augusztusban a fővárosban csakugy, mint
vidéken elszaporodtak a vízbefulladásos halálesetek.

a strandolási időszaknak még előreláthatólag nincs
vége. az üdülők, a csónakházak gondnokainak, a helyileg illeté-
kes tanácsai szerveknek változatlanul elsőrendű kötelességük fel-
hívni a fürdőzők, csónakázók figyelmét, hogy ne menjenek tiltott
területre, saját érdekükben legyenek fokozottan óvatosak, csak a
veszélytelen helyen fürödjenek. ugyancsak nagy felelősség hárul
a tekintetben a vízmenti ifjúsági táborok vezetőire./mti/

.-.

- 1 -

bb 3. a rendőrség közleménye

gk szb sr

1961. augusztus 26.

saját érdekében jelentkeztek a budapesti rendőrfőkapitányság fiatalokor- és gyermekvédelmi osztályán /5. kerület szabadság tér 3, telefon: 127-782/ az a kérésült, akitől 1961. április 13-án a budapest, 11. kerületi budafoki úton egy kizsákmányolt hagyott gyermekkerékpárt elloptak. /mti/

bb 4. egészségvédelmi hónap a közhivatalokban

i hi/hné szb sr

1961. augusztus 26.

a közalkalmazottak szakszervezete - ebben az évben első ízben - országos méretben megrendezi a közhivatalok egészségvédelmi hónapját. az október 1-től 31-ig tartó egészségvédelmi hónap legfőbb célja: a hivatalok, intézmények egészségügyi helyzetének további javítása. az említett időszakban a közhivatalok szakszervezeti bizottságai fokozottan ellenőrzik: biztosítottak-e a megfelelő munkafeltételek az állami hivatalokban, közintézményekben, s egyúttal felülvizsgálják a hivatali berendezések állapotát, ahol hiányosságot tapasztalnak, javaslatot tesznek a helyzet javítására.

az egészségügyi hónapban a szakszervezet aktivistái széleskörű egészségvédelmi felvilágosító munkát is végeznek. ismertetik a dolgozókkal az egészségügy és a betegellátás eredményeit, valamint azt, hogy milyen törvényes jogok illetik meg a közalkalmazottakat egészségügyi vonatkozásban. az egészségügyi ismeretterjesztés céljára felhasználják majd az egyéni és a csoportos beszélgetéseket, továbbá az olyan, népszerűen megírt kiadványokat, mint az őszinte szavak a rákról, tudnivalók a tüdőtuberkulózisról, stb.

az egészségügyi hónap másik fontos célja: szervezett akció kezdeményezése a beteglétszám csökkentéséért, a szakszervezet társada - megbizottsági tanácsai tüzetesen megvizsgálják a téppénzes létszám alakulását, a hivatali dolgozóknál leggyakrabban előforduló betegségek okait, s megfelelő intézkedések megtételét kezdeményezik. általában fel akarják használni azt a módszert, hogy a beteglétszám csökkentéséért a hiányzókat már az első napon látogassák meg, fokozottan ellenőrzik az sztk-kifizetőhelyek munkáját, s megkérdezik a hivatali dolgozók véleményét a kórházi ápolásról, orvosi ellátásról, stb. /mti/

--

-2-

6.05

h

bb 5. iparunk is képviselteti magát az indiai nemzetközi vásáron - utnak indították új-delhibe a 18 vagányi kiállítási anyagot

i sz/gg szb vg

1961. augusztus 26.

az 1955. évi legutóbbi indiai nemzetközi vásáron utn az idén rendeznek ismét nemzetközi méretű ipari kiállítást új-delhiben, a vásár november 14-én, nehru születésnapján nyílik meg és január 1-ig tart. ezen a világ csaknem valamennyi ipari országa, köztük hazánk is, képviselteti magát. az ipari vásár jellegének megfelelően külkereskedelmünk is elsősorban gépeket, műszereket küld a kiállításra, a magyar kereskedelmi kamara rendezésében 850 négyzetméternyi területen mutatják be vállalataink exportcikkeiket, köztük szerszámgépeket, kalórikus, műanyagipari és építőanyagipari gépeket, járműveket, garázsfelszereléseket, s ott lesznek műszergyártásunk valamennyi ágának legkorszerűbb termékei, a kiállítás 18 vagányi anyagot már utnak indították. a gépek, műszerek listáját az indiai vásártól, beruházók kérésének megfelelően állították össze, s ez azt jelenti, hogy az elküldött áru nagyrésztire már van vevő, s a kiállítási tárgyak jóformán mind ottmaradnak majd. /mti/

bb 6. a színek és az élő szervezet - tanulmányozzák a színek életteni hatásait

i tz/gg szb vg

1961. augusztus 26.

amióta ember él a földön, a legkülönbözőbb színekkel veszi körül a természet, mégis csak a legutóbbi időkben kezdtek vizsgálni, milyen hatással vannak az élőlényekre a különböző színek és színcsoportok, de az ugynevezett színelmélet kutatói - amint király sándor festőművész, az iparművészeti főiskola tanársegíde elmondotta - már sok érdekes megállapítást szűrték le ezekből a vizsgálódásokból. a különböző színek életteni hatásait elég jól ismeri a közvélemény is, de kevesen tudják, hogy a színek közvetlenül is befolyásolják az élő szervezet bizonyos funkcióit.

kiderült például, hogy vöröses fényben sokkal izesebb földi bogycok teremnek, mint fehérben. a salátafélék kék levegébura alatt csak nyomorúságosan tengődnek, vörös megvilágításban viszont óriás-növényekké fejlődnek.

/folyt.köv./

-3-

6.10

h

bb 6. /a színek és az élő szervezet -... folyt./- szb

a darazsak, a méhek, a legyek kedvenc színe a sárga - nem ok nélkül ilyen színi a virágok porzója - de intóznak a hideg színektől, a kéktől, az ibolyától, stb. ha kukoricaszemeket szórnak el, s egy részüket révetített fényvel barnára „festik”, a kakas csak a sárgákat szedgeti fel, a barnákhoz hozzá sem nyúl. a zöld fényben tartott tyukok tojásáhozama pedig egy kísérletben negyven százalékkal növekedett.

talán ez az élettani hatás is szerephez jutott abban a kísérletben, amelynek egy angol kutató vacsoravendégei „estek áldozatul”, „dusan megterített asztal várta őket, de olyan megvilágításban, amely megváltoztatta az ételek eredeti, természetes színét. a vendégek nagyrészeinek elment az étvágya, akik pedig mégis ettek az egyébként kifogástalan ételből, 90 százalékban tengeri betegséget kaptak.

a színek közvetlen élettani hatásainak kutatási területe óriási. meg kell vizsgálni az összes színek és ezeken belül az egyes anyagok hatásait a legkülönbözőbb szervek működésére, mert az eddigiekből úgy látszik, hogy ezek a hatások igen széles körre terjednek ki.

az egyik berlini klinikában különböző színű betegszobákat készítettek, színes lámpákat és fényszórókat szereltek fel a különböző betegségek gyógyítására. a klinika eredményei ezután a gyakorlatban is igazolták az ugynevezett szinterápia elméleti megállapításait. bebizonyosodott például, hogy a tengerzöld színű környezet gyógyító hatású a májbetegségek esetében, az okkersárga elmulasztja az étvágytalanságot, a citromsárga viszont az anyagcsere zavart szünteti meg. a vöröses színek előnyösek a vérkeringési zavarban szenvedő betegek számára és egyenesen gyógyító hatásuk a letargiába süllyedt idegbetegekre. a kék pedig egyrészt megakadályozza ekcéma képződését, másrészt jó fájdalom- és lázcsillapító a különböző műtétek után.

és ezek még csak a kezdeti eredmények. a színek kutatói világ-szerte fokozott erővel kísérleteznek tovább. nálunk is külön munkacsoport alakult a gépipari tudományos egyesületben, amelyben a különböző szakterületek érdekelt kutatói a színek hívatásos magyar szakembereivel, az iparművészeti főiskola díszítő-festő tanszékének tudományos dolgozóival szoros kapcsolatban tanulmányozzák azokat a hatásokat, amelyeket a színek az élő szervezetre gyakorolnak. /mti/

--

-4-

6.15
R. R.

bb 7. gazdag termést hozott az idén a félezeréves törökmogyorófa gyöngyösön

vid so/j-lm mi

1961. augusztus 26.

a gyöngyösi mátra múzeum kertjében rendkívül ritka természeti érdekesség, egy török mogyorófa díszlik, amelynek kora a szakemberek véleménye szerint 500 évre tehető. a hatalmas fává nőtt egykori mogyoróbokor törzse egy méter átmérőjű, magassága mintegy 12 méter és koronájának átmérője is eléri a 10 métert. a teljes épségben zöldellő fa - amelyet a természetvédelmi tanács a múlt évben védetté nyilvánított - az idén szokatlanul bő termést hozott. a nagy zöld burokban elhelyezkedő termés szemmel láthatóan nagyobb méretű a hazai mogyoróknál, és a belső magot nehezen feltörhető, vastag csonthéj burkolja. a gyöngyösiek a féltve őrzött, értékes fáról szeptember elején szüretelhetik majd az érett termést. /mti/

--

bb 8. az ősz első jele: utrakeltek a gyurgyalagok dél-baranyából

vid so/j-lm so

1961. augusztus 26.

utrakeltek a gyurgyalagok első csoportjai dél-baranyából, legnagyobb hazai településhelyükről. a rigónagyságu, hosszufarkú, tarka tollazatu gyurgyalagok legszebb költözőmadaraink. az egzotikus külsejű madarak érdekessége, hogy tavasszal legutoljára érkeznek hozzánk, nyár végén pedig elsőként - minden más költözőt megelőzve - indulnak el dél-afrikába. mivel a fiókaik ilyenkor gyengék még, nem egyhuzamban teszik meg a hosszú utat, hanem napokig, hetekig pihennek egyes helyeken. a gyurgyalagok indulása melegebb tájak felé már az ősz közeledtét jelzi. költözőkódásuk a nagy madárvonulás nyitánya: hamarosan követik őket a gólyák, a fecskék és más madarak csapatai. /mti/

--

-5-

6.20 R

R.

bb. 9. távvezérlésű törpevízművek épülnek bács megyében

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 26.

a duna-tisza közén évente huszmillió forintot fordítanak a falvak ivóvizellátásának megjavítására. a községekben egymás után épülnek a törpevízművek. már husz vízmű működik. a vízművek berendezése a lehető legkorszerűbb. soltvadkerten elkészült az első távvezérlésű törpevízmű, amelyet ultrarövid hullámu berendezéssel automatizáltak. az urh berendezés önműködően bekapcsolja a szivattyúházak motorjait, amikor a hidroglobusban minimálisra csökken a víz mennyisége. ezzel az eljárással félmillió forinttal csökkentették a vízmű építésének költségeit. az új eljárást a most épülő vízműveknél is alkalmazzák. a szomszédos megyék is érdeklődnek az új berendezés iránt, amelyet a bács megyei finommechanikai vállalat sorozatban gyárt. megyén kívüli szervektől eddig 20 urh távvezérlés berendezésre érkezett megrendelés

/mti/

.-.

bb. 10. hat hónappal a határidő előtt átadják szerelésre a fémlemezipari művek sátoraljaujhelyi gyáregységének nagycsarnokát és irodaházát

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 26.

a kohó- és gépipari minisztérium csaknem 45 millió forintos beruházással új üzemet épített sátoraljaujhelyen. az új üzemben a budapesti fémlemezipari művek rendez be gyáregységet háztartási kigépek, mérlegek, kávé- és borsőrők, petróleumfűzők és egyéb fémtömegcikkék előállítására.

a szabolas megyei építőipari vállalat két évvel ezelőtt kezdte meg az üzem építését. azóta a nyolcvan méter hosszú és ötvenöt méter széles, öthajós nagycsarnokot tető alá hozták. az előregyártott keretállások építéséhez 1135 köbméter betont használtak fel. jelenleg a belső helyiségek kialakításánál és a vakolásnál tartanak. tavasszal kezdtek meg a gyár három emeletes irodaházának alapozását. korszerű öltözőket, mosdókat, konyhát és éttermet, orvosi rendelőt is építenek. jelenleg a földszinti falakat rakják a kőművesek. számos jövő évi munkát előhozottak, hogy a gyár mielőbb elkészüljön. többek között megkezdtek az öthajós csarnok belső villanyszerelését és a gőzfűtés csőhálózatának lerakását. a dolgozók vállalták, hogy a két főépületet a határidő előtt hat hónappal átadják szerelésre.

/folyt. köv./

8.00
830

Jeli

- 6 -

bb. 10. /hat hónappal a folyt./ gy

a vállalt határidőket tartják, sőt nem egy helyen előnyt szereztek. hozzáfogtak a transzformatorház alapozásához is, egy meglevő épület átalakításával pedig kazánházat, karbantartó mihelyet és raktárakat alakítanak ki.

az új üzemben előreláthatólag 1963-ban kezdik meg a termelést.
/mti/

.-.

bb. 11. új módszerű silózás a kétegyházi gépállomás körzetében - két és félmillió mázsa silókukoricát tartósítanak békés megyében

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 26.

a békés megyei termelészövetkezetek nagytábláin több mint 150 járvasilózó aprítja a tejesezésben levő, tápdus kukoricát, amiből megyeszerte két és félmillió mázsát tartósítanak. a kétegyházi gépállomás körzetében új módon takarítják be ezt a növényt.

az eleki lenin, az ujkigyósi aranykalász és a többi termelészövetkezet nagytábláin a járvasilózó kombájnoktól magasított oldalú, pótkocsis vontatók hárják a szecskázott zöldtakarmányt a tehenészetek szomszédságában levő ároksilókba. a vontató áthalad a silóárkon, s csőrő segítségével pillanatok alatt kiüríti a pótkocsit. ezzel a módszerrel hárompercenként ürül ki egy-egy pótkocsi, emberi kéz érintése nélkül. újszerű az is, hogy amíg korábban a nehéz láncfalpasokkal tapostatták a silót, most duplakerekű g-35-ös körmőstraktorok látják el ezt a munkát. így óránként 57 forinttal olcsóbb a silózás, ezenkívül nyári mélyszántásra irányíthatják a nagy gépeket. az eleki lenin termelészövetkezetben például másfélóránként besilózzák egy hold termését. módosították a siló takarását is: 20 centi vastag, vízzel locsolt pelyvára 20 centi földréteget raknak, a korábbi 60 centis takaró helyett. így sok felesleges munkától kímélik meg a szövetkezet tagjait.

/mti/

.-.

8.08

Jeli

- 7 -

bb. 12. maróhengeres jövesztő-rakodógép a dudari bányában
vid te/gy/ki 1961. augusztus 26.

A középdundantuli szénbányászati tröszt dudari üzemében jól halad a gépesítés, a bányászok kérésére az elmúlt évben itt állították munkába a tröszt első löbbe-féle nyugat-német szén-gyaluját, amellyel az egy méter vastagságu telepeket fejtik. Ilyen bányaviszonyok között régebben csak kézi erővel dolgozhattak, mert az alacsony munkahelyre nem fértek be az ismert bányagépek, a bánya másik részében, ahol a széntelep vastagabb - két méter husz centi - most lengyel típusu géppel növelik a termelést, az országban először itt próbálják ki az ugynevezett maróhengeres jövesztő-rakodó szénkombájnt, amelyet a baráti ország szerelők a helyszínen állítottak össze. A gépből hosszabb tengely nyúlik ki, amelyre a maróhengert szerelték fel, ez a szerkezet állandó forgás közben belemar a szénfalba, s a megpontosított széntömb darabjai ekeformára kiképzett vaslapra hullanak. Ez az „eke”, torlaszolja, összegyűjti a szenet és a kaparószalagra továbbítja. A gép folyamatosan halad előre a frontfal mentén, de nem önjáró, csuszólap segítségével, a kaparószalagra támaszkodva, vasláncokkal vontatják előre.

Már üzemszerűen dolgozik a lengyel bányagép, amellyel 23-25 vagon szenet termelnek naponta 130 méteres fronton.

/mti/

bb. 13. zenés, tuncos, műsoros vasárnap délelőttök sárváron és vasváron a 18 éven aluli fiataloknak

vid fm/ke/gy/fm 1961. augusztus 26.

A sárvári járási kisz-bizottság a 18 éven aluli fiataloknak vasárnapként műsoros délelőttöket rendez, vidám szellemi fejtörőkkel, táncbemutatókkal, divatbemutatókkal, előadásokkal, a kezdeményezést nagy örömmel fogadják a fiatalok. A sárvári példára a vasvári járási kisz-bizottsága is megszervezte a 18 éven aluliak zenés, tuncos vasárnap délelőttjét. Vasváron a zöldfa vendéglőben üdítő italok mellett táncolhatnak, szórakozhatnak a fiatalok.

/mti/

8.15

8.15
8.15 Zseli

- 8 -

bb. 14. negyvenkutatási feladatot oldanak meg az idén a gyapjufonó és szövőgyárak üzem-mérnökei

i sz/gg/gy/vg

1961. augusztus 26.

A gyapjufonó és szövőgyárakban tavaly is összeállítottak üzemi kutatási tématerveket és az idén ismét sor került erre. Míg a műszaki intézkedések terve az adott időszak részproblémáit foglalja magában, a kutatási tématerv átfogó elméleti és gyakorlati kérdésekkel foglalkozik.

Az idén tizenkilenc gyár 63 üzemi kutatási témát javasolt, s ezekből negyvenet fogadtak el, vagyis ennyi kutatási feladatot oldanak meg ebben az évben a gyapjúgyárak üzem-mérnökei. A gyapjúmosó és finomposztógyárban például a főtechnológus és a hat nagy üzemenész vezetője külön-külön választott magának egy-egy kutatási témát. A kutatások részben új vizsgálati módszerek és műszerek kialakítását szolgálják. A kőszegi posztó és nemezgyárban a mérnököket elsősorban a műszaki textilanyagok méret-állandóságának vizsgálati módszere érdekli. A soproni posztó és szőnyeggyárban a szőnyegek kopásállóságának új vizsgálati módszerét alakítják ki és ehhez szerkesztenek készüléket. Több gyárban kutatják, hogy a gyapjú mosásához melyik vegyszer és milyen technológia a legalkalmasabb. Tudományos kutatással segítik a gyűrődésmentesítés tökéletesítését is. Az üzem-mérnökök tudományos vizsgálatokba, a kutatási témák végleges kidolgozásába gyakran bevonják a textilipari kutató intézet és a kolorisztikai kutató laboratórium munkatársait is.

/mti/

bb. 17. száznál több új gépet szereltek a nyáron a vasi üzemekben

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 26.

A nyári hónapokban több mint száz új géppel gazdagodtak a vasi üzemek. Ebben az időszakban szerelték fel az ételkészítőipari gépgyár szombathelyi fiókja gépeinek nagyobb részét. Hasonló a helyzet a budapesti hűtőgépgyár sárvári telepén, s az új üzem szakmunkáit megismertették a hűtőgépek legfontosabb szerelési, technológiai tudnivalóival. Mindkét telepen megkezdődött a termelés. A szombathelyi pamutipar új fonodájába a szovjetunióban feladott harminc gyűrűsfonógép érkezett. Ezeket az építkezés utánának megfelelően felszerelték a kész fonodai építményrészekbe. A pamutipari szövődés számára szükséges fonál felét a harmadik negyedévben már ezekkel a gépekkel állítják elő. A sárvári cukorgyárban a kampányközi karbantartáskor több új gépet szereltek fel, segítségükkel gyorsabban készül, jobb lesz az idei cukor.
/folyt. köv./

8.25

8.25
8.25 Zseli

- 9 -

ob. 17. /száznál több új gépet.... folyt./ gy

a tanácsi helyiipari és szolgáltató vállalatoknál is több, kisebb-nagyobb gépet állítottak munkába a székberiek az elmúlt két-három hónapban.

/mti/

bb. 15. az első félévben 900 000 forint értékű társadalmi munkát végeztek az óbudai hajógyár fiataljai - befejezték a római parti úttörőtábor építését

i lv/tr/gy/sr

1961. augusztus 26.

az óbudai hajógyár fiataljai az elmúlt félévben 900 000 forint értékű társadalmi munkát végeztek. év elején egymillió forint értékűt terveztek, de már most biztosak abban, hogy vállalatuk jelentősen túlteljesítik. Legnagyobb részét üzemen kívül, a kerületi tanács évi tervének megvalósításán dolgoztak. már korábban hozzáálltak, hogy befejezzék a múlt évben a római parton megkezdett úttörőtábor rendezését. szakemberek irányításával résztvettek az épület alapjainak betonozásánál. befestették a kerítést, rendezték a parkot, padokat, virággyakat készítettek, és faszemelőket ültettek. többszáz méter hosszúságú vízcsövet fektettek le, s elkészítettek öt falikutat, a gyermekek részére pedig nyomógombos ivókutakat állítottak fel. megépítették a röplabda és a kosárlabdapályát is. ők szerelték fel a hintákat is. segítettek a dömös utcai általános iskola építésénél is.

jelentős munkát végeztek az óbudai hajógyár fiataljai üzemi területén is. január elején a vállalattal szocialista szerződést kötöttek és arra vállalkoztak, hogy a hajók készítésénél szükséges apróbb darabokat ha kell munkaidőn túl is elkészítik. ezért a munkáikért a vállalat vezetősége a szokásos díjat fizet, a villanyszerszerek kapcsolókat és foglalatokat, a lakatosok zárat, sarkokat és csavarokat gyártottak. a 17-es tolóhajóhoz például a fiatalok készítették el a vasajtókat is.

/mti/

9.15

- 10 -

9.17

Leli

bb. 32. hat másodpercet „sietett”, a holdfogyatkozás - a déli félteke légköre az átlagosnál szennyezettebbnek bizonyult

i tz/j/gy/bs

1961. augusztus 26.

öt távcsővel figyelték az uránia bemutató csillagvizsgálóban az intézett tudós csillagászai, a magyar állami ötvös Loránd geofizikai intézet munkatársai és egyetemi hallgatók szombatra virradóra a holdfogyatkozást, a természetnek ezt a szörnyű szoros értelmében vett színjátékát. az egyes felvonásokat, külön távcső segítségével fényképeken is rögzítették.

amint ifj. bartha lajos, a megfigyelő csoport egyik tagja elmondotta a magyar távirati iroda munkatársának, a földárnyék külső gyűrűjének a félárnyék-sávnak a határa nem volt annyira éles, hogy pontosan lehetett volna észlelni a hold odaérkezésének pillanatát, de azt teljes pontossággal sikerült megállapítani, hogy mikor érte el a teljes árnyékot. ugyanígy feljegyezték azokat az időpontokat is, amikor 14 holdkráter egymás után teljesen eltűnt a föld árnyékában. megfigyelték azt is, hogy az árnyékban milyen szint öltött a hold.

a megfigyelések eredményeinek részletes feldolgozásához, még hetek munkája szükséges, de annyi máris kétségtelen, hogy az árnyék kiterjedése nagyobb volt az átlagosnál, s ezért a hold 6 másodperccel korábban érkezett el az árnyék határához, mint ahogyan előzetesen elméletileg kiszámították. színe pedig sötétebb volt a megszokottnál. külső peremét az árnyék sötét-szürkére festette, ami a holdtányér közepe felé fokozatosan mélyvörösbe ment át.

a nagyobb árnyék és a sötétebb szín egyaránt arra mutat, hogy az adott időben földünk - mégpedig a déli félgömb - légköre mintegy 400 kilométeres magasságig szennyezettebb lehetett az átlagosnál.

a pontos következtetéseket a feljegyzett adatok és a fénykép-felvételek feldolgozása után vonják majd le és hozzák nyilvánosságra.

/mti/

9.20

- 11 -

bb. 16. egyszerűbb vetésszerkezet, koncentráltabb beruházás a mezőgazdaság 1962-es programjában - megkezdődtek a termelőszövetkezetek jövő évi terveinek előkészületei

i ie/gy/so

1961. augusztus 26.

a mezőgazdaság következő évi terve most készül első ízben olyan körülmények között, amikor az ország szántóterületének túlnyomó többségén már a szocialista szektorhoz tartozó mezőgazdasági nagyüzemek gazdálkodnak. az - néhány más tényezővel együtt - lehetővé teszi, hogy a termelőszövetkezetek az eddiginél megalapozottabban és korábban kezdjék meg jövő évi gazdálkodásuk megtervezését.

a földművelésügyi minisztérium - az idén első ízben - bevezette az ugynevezett előtervezést. még a nyár elején valamennyi termelőszövetkezettől javaslatot kért arra, hogy a főbb termékekből mennyit szándékozik termelni és értékesíteni, s hogy milyen beruházásokat akar megvalósítani. az előtervek összesítése szerint a szövetkezetek elgondolásai egyes cikkeknél pontosan meggyőzték a népgazdasági szükséglettel; így például a sertésállományt és hizlalást, illetve az ehhez szükséges takarmánytermesztést, lényegében ugyanolyan mértékben kívánják emelni, mint ahogyan az a fogyasztók igényeinek és az ország anyagi lehetőségeinek megfelelő.

a földművelésügyi minisztériumban a termelőszövetkezetek előterveinek figyelembevételével dolgozták ki a mezőgazdasági termelés és értékesítés 1962. évi országos és megyei irányszámait, s ezeket augusztus első felében megbeszélték a megyék vezetőivel. ezekre a tervtárgyalásokra tavaly csak novemberben került sor - így most mind a megyék, mind a szövetkezetek negyedévet, nyaratót, a korábbi tervezés részben nagyobb feladatokkal jár, mert a kiinduló adatok egy részét - a kőszőlő és a kőszőlő növények hozamát és az évvégi állatállományt - egyelőre becsléssel kell megállapítani, de mégis sokat segít a szövetkezetek gazdálkodásában, hiszen az őszi talajmunkák, vetések, valamint a szerződés-kötések idején pontosan ismerik már tervüket, az eddiginél jobban összehangolhatják a termelési és beruházási előirányzatokat, s a következő téli hónapokban nyugodtan előkészíthetik a beruházásokat.

a jövő évi tervek összeállításánál bizonyos kezdeti lépéseket tesznek már a mezőgazdaság szakosításának kialakítására. ezt szolgálja a beruházási összegek elosztása is: folytatva a legutóbbi években már bevált beruházási politikát, amely szerint a rendelkezésre álló erőket alapvetően helyett koncentrálják, az új létesítmények helyét úgy jelölik ki, hogy azok a gazdaságok adottságainak legjobban megfelelő termelési irányfokozatos megtermelését segítik.
/folyt. köv./

9.30

- 12 -

bb. 16. /egyszerűbb vetésszerkezet... 1. folyt./ gy

a szakosítás jegyében törekednek az egyszerűbb, a nagyüzemi gazdálkodás követelményeinek megfelelőbb vetésszerkezet kialakítására is. a szerződéses növények termesztésénél az eddiginél jobban figyelembe veszik a helyi adottságokat és a tájtermelési hagyományait, a kisebb vetésterületű növényekkel csak néhány megyében foglalkoznak majd, s szövetkezetek többi aprózódnak el túlságosan sokféle növényre.

a termelőszövetkezetek szeptember közepén kezdik meg a tervkészítést, de az előkészületekhez már sok helyen hozzáfogtak. az elmúlt évek tapasztalatai szerint az elnökök, a mezőgazdászok és a könyvelőkön kívül a tagság maga is, elsősorban a brigád és munkacsapatvezetők, résztvesznek a közös gazdaság jövő évi munkájának megtervezésében. a tanácsok gondoskodnak arról, hogy azokban a szövetkezetekben, ahol még nincsen mezőgazdász, külső szakember segítsen a tervezésben. az idősebb, megszilárdult szövetkezetek vezetői is sokhelyütt adják majd át gazdag gyakorlati tapasztalataikat a fiatal közös gazdaságoknak. a régi fejlett szövetkezetek egy részében kísérletet tesznek a tervezés magasabb formájára: mintegy kitesz egy nagyüzemi közös gazdaságban igazatonként is megtervezik az előrendő termelési értéket és jövedelmet.
/mti/

bb. 30. harmincöt külföldi szakembert várnak a szeptemberi geofizikai szimpóziumra

i tz/gk/gy/k i

1961. augusztus 26.

a magyar geofizikusok egyesülete szeptember 6- és 9 között rendezti meg hatodik szimpóziumát.

a szimpóziumon előreláthatólag körülbelül 200 hazai és 35 külföldi - német, bolgár, csehszlovák, amerikai, francia, olasz és osztrák - szakember vesz részt.

három nap alatt 25 előadás hangzik majd el a jelentősebb előtérben álló geofizikai kérdésekről, 18 hazai, 7 pedig külföldi szakemberek részéről. a negyedik napon a szimpózium résztvevői a damjani olajmezőt és a piszkéstetői obszervatóriumot tekintik meg.

/mti/

ö 9.41

- 13 -

bb. 18. feltárják az öntözésre alkalmas talajvizeket - 17 bővíző kut segíti az öntözéses gazdálkodást szabolics-szatmár megyében

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 26.

szabolcs-szatmár megye vízszegény tájain, szatmárberegben és a nyírségben is megkezdik az öntözéses gazdálkodást a termelősövetkezők, a folyóktól és bővíző csatornáktól távolos területeken mélyfúrású és talajvízi kutakat fúrnak, kiépítik a vezetékes öntözés rendszerét. a buji táncsics termelősövetkező például 4 talajvízes kúttal összesen 100 hold kertészetet öntöz, egy-egy talajvízi kútból percenként 600 liter vizet juttatnak szivattyúk segítségével a konyhakerti veteményekre.

a termelősövetkezők segítik ebben a törekvésükben a debreceni talajjavító vállalat szakemberei is, akik a közelmúltban hidrológiai vizsgálatokat végeztek a megye területén, megállapították, hogy szabolics-szatmár csaknem 50 községében van lehetőség a kútból öntözésre, a beregi szövetkezők határában általában percenként 400-500 liter vizet adó rétegek helyezkednek el a talaj felszíne alatt 4-5 méter mélységben. a kutatók javaslatára még az idei ősszel megkezdik ezeknek az öntözésre alkalmas táj vizeknek a feltárását. Lónyán, mátyuson, vásárosnaményben, beregdarócon, csarodán és márokpábi községben már meg is kezdték a kutak építését, a fehérgyarmati járásban több közös gazdaság tervezi a talajvízes öntözéses gazdálkodás megvalósítását.
/mti/

..

bb. 19. érdekes vetített képes előadásra készül a pécsi irodalmi színpad

vid fm/ke/gy/fm

1961. augusztus 26.

érdekes előadásra készül a pécsi irodalmi színpad, dunántúli költészetben címmel olyan verseket adnak majd elő, amelyekben az 1700-as évektől napjainkig a dunántúli táj szépségeit éneklük meg a költők, a költőnemeket vetített képekkel illusztrálják, amint az előadó művész szavainak kezd, a vetítésvászonon megjelenik a versben szereplő táj képe, a képeket a mooseki fotóklub nyolc tagja készíti.

/mti/

..

9.48

- 14 -

Meg

bb. 20. középkori várfalat tártak fel a sárospataki rákóczi várban

vid fm/ke/gy/fm

1961. augusztus 26.

a sárospataki rákóczi várban a helyreállítási munkákon kívül érdekes ásatások is folynak. a régi vártérkép alapján már hosszú ideje tudtak egy várfalról, amelynek maradványai eddig még nem kerültek elő. a várfalon - korálóvszki julia régész irányításával - a bodrogpárt közelében kezdték keresni.

az ásatások során a mai földfelszín alatt 15-20 centiméter mélységben előkerült az egy méter vastag, igen erős középkori várfal. sikerült megállapítani a várak pontos keresztmetszetét is. ugyanakkor olyan leletek is felszínre kerültek, amelyek arról tanuskodnak, hogy a vár környéke már a csiszolt kőkor idején lakott terület volt. találtak számos középkori cserép- és vastangytörmeléseket is, amelyeket a vármuzeumban helyeztek el.

az ásatásokat a vár délnyugati oldalán folytatják majd, ahol már az idén jelentős helyreállítási munkákat végeztek. ezen a helyen a műemlékfelügyelőség anyagi hozzájárulásával helyreállították a vár eredeti védő folyosóit, amelyeket egymás fölé, emeltesen építettek. a kutatások során beigazolódott, hogy ennek a védőfolyosós várfalnak a két végén egy-egy bástya állt, amelyeket annak idején felrobbantottak.
/mti/

..

bb. 25. kertésztanulók a keleti főcsatorna menti termelősövetkezőkben

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 26.

a hajdu-bihar megyei termelősövetkezők ez évben először 250 mezőgazdasági tanulót szerződtettek, a fiatalok 18 szakma közül választották a mezőgazdasági tanulók javarésze zöldségtermelő és baromfitenyésztő szakmunkás bizonyítványt kíván szerezni. főleg a keleti főcsatorna mentén gazdálkodó szövetkezők szerződtettek sok kertésztanulót.

/mti/

..

9.55

O

bb 22. épül a harmadik magyar jégtörőhajó

vid szf/te vm mi

1961. augusztus 26.

a balatonfüredi hajógyárban eddig két jégtörőhajót építettek, s most megkezdtek a harmadik vasszerkezetének összeillesztését, a hajót műszaki ellenőrzés után az ősszel vízrebocsátják. a 33 méter hosszú hajó hatszáz lóerős teljesítményű diesel motorok, teljesítményét azonban további kétszáz lóerővel növelni lehet ha jégtörés közben a helyzet úgy kívánja. ezért úgynevezett feltöltő berendezést építenek a gépre, ez a kipuffogógázok energiájának hasznosításával fokozza nyolcszáz lóerőre a motor teljesítményét.

a tervezők szerint a harmadik jégtörőhajó igen vastag, torlódott jégmezőben is akár a kilométeres óránkénti sebességgel haladhat, az átlagos vastagsága, husz centis jégpáncélt óránként hat kilométeres szakaszon törni fel.

a hajón 13 személyt helyezhetnek el a minden kényelemmel berendezett, központifűtéses, hideg-meleg vízzel ellátott kabinokban, a 3. sz. jégtörő a másik két jégtörő hajóval együtt teljesít majd szolgálatot a fennsíkban. rádió adó-vevőberendezéssel központilag irányíthatják őket, a most épülő hajó diszpécser telefonhálózat is kap./mti/

bb 23. a sídfoki múzeumban helyezték el a balaton és vidéke legnagyobb domborművi térképét

vid fm/ka vm fm

1961. augusztus 26.

érdekes szemléltető eszközzel gyarapodott a balaton múzeuma, közlekedési eszközeit, térképészeti emlékeit bemutató sídfoki beszédes józsef múzeum, a budapesti éótvös Loránd tudományegyetem földrajzi kara elkészítette a balaton és vidéke domborművi térképét, a három méter hosszú és csaknem másfél méter széles szemléltető eszközt a térképészeti múzeumban helyezték el, az országban ez a legnagyobb ilyen térkép a balatonról, a térkép a balaton szomszédos vidékét is mutatja, a legkisebb dombjait is feltünteti, továbbá olvasható róla a víz mélysége is./mti/

10.00

- 16 -

bb 26. jól takarítkoznak a dunai vasmű vegyiüzemének fiataljai

vid szf/te vm mi

1961. augusztus 26.

a dunai vasmű vegyiüzemének kisz-fiataljai - műszaki és fizikai dolgozók - az év elején óta azon dolgoznak, hogy becsülettel teljesítsék az év elején tett felajánlásukat, amely szerint többtermelésük és anyagtakarításuk az év végéig eléri a 6.6 millió forintot, a kiszásoknak ebben a munkában segített az üzem többi fiatalja is. nyolc hónap alatt sok tonna kristálybenzolt, kánt, utikátranyt, naftalint és egyéb vegyianyagot gyártottak törven felül, a különböző termékekhez szükséges anyagokból pedig tekintélyes mennyiségűt takarítottak meg. különösen a kánsav és az energiafelhasználást csökkentették jelentősen, nagy összeget takarítottak meg ezzel is, hogy különböző új gépi berendezéseket, mint a nátrium-tiosulfát előállító berendezést, a bölcös kristályosítót maguk készítették fel, az üzemi karbantartásnál pedig sok hulladékanyagot használtak fel.

az anyagtakarításban verhis ferenc ifjusági békbrigádja jár élen, amely elnyerte a szocialista brigád címet, a benzol-üzemi kiszások, domokos zoltán vegyismérnök vezetésével dolgoztak kiválóan, a vegyiművek kisz-fiataljai összefogásának és csaknem nyolc hónapos jó munkájának eddig eredménye körülbelül hatmillió forintos többlettermelés és megtakarítás, úgy számítják, hogy a harmadik negyed év végére egész évi felajánlásukat teljesítik a kisz-fiatalok./mti/

bb 21. az ősi kályhákészítők hagyományait építik karcagán

vid f/vm ki

1961. augusztus 26.

a karcagi cserépkályhás szövetségben tömörült népművészek az országban egyedülálló kályhatipusokat készítenek, a cserépkályhák kunsági motívumokkal díszített minden egyes darabjával az ősi kályhákészítők hagyományait követik, a sakszinben pompázó karcagi cserépkályhákat az ország minden részében kedvelik, különböző intézményeknek, vállalatoknak és vendéglátó egységeknek az idén csaknem ezer cserépkályhát gyártanak.

/folyt.köv./

10.05

- 17 -

/bb 21. az ősi.....1.folyt./vm

ezenkívül újat tesznek különleges megrendeléseknek is, többek között ók készítettek a híres hortobágyi esőerde korhű kemencéit, valamint több más muzéalis értékű épület kályháit is, jelenleg a törökszentmiklósi kollégiumnak és a földesi termelészövetkezetnek ígérnek különleges kályhacserepeket./mti/

bb 28. több mint hatvanzsan vettek részt a tanácstagi beszámoló szólnak magyában

vid fm/ks vm fm 1961. augusztus 26.

szólnak magyá termelészövetkezeti városában, falvaiban ebben az évben több mint 70.000-en vettek részt a tanácstagi beszámolókon és értékes kezdeményezésekkel, javaslatokkal segítették a tanácsok munkáját.

a tanácstagok és a lakosság elsősorban a községfejlesztési feladatok megoldására összpontosította erejét. törökszentmiklóson - ahol csaknem valamennyi tanácstag beszámolt a választóknak - 50.000 forintos társadalmi munkával új fürdő készült el, martfűn a korszerű 40 személyes óvoda építéséhez szerveztek társadalmi segítséget, a lakosság körülből 60.000 forint értékű társadalmi munkával segítette az óvoda elkészítését, karcagon a nyolc tanterem iskolához mozgósítottak társadalmi erőket, a korszerű, új tanintézményben még ebben az évben megkezdik az oktatást, abádszalókon a tanács tagok alkotó kezdeményezésére elkészült a félmillió forint értékű orvosi rendelő, térszegen szilveszteru filmszínházat építettek, jászberényben pedig termalfürdő épül a tanács és a lakosság együttes működésével./mti/

10.12

- 18 -

bb 27. 52.000 holdon vetnek külföldi búzát a hajdusági termelészövetkezetek

vid so/j vm so 1961. augusztus 26.

csaknem 10.000 holdon termeltek külföldi - tulnyomórészt szovjet búzát - ebben az évben a hajdu-bihar megyei termelészövetkezetekben, bár az időjárás nem volt kedvező, mégis csaknem mindent 5 mézsevel adtak magasabb termést, mint az eddig vetett búzafajták, a szövetkezetek az ősszel jelentősen növelik külföldi buza vetésterületüket: összesen 52.000 holdba kerül szovjet és orosz buza, s annak tulnyomó része buzaszója és szkoroszpálka.

a központi készleteken kívül a termelészövetkezetek egymást is segítik vetőmag átadással, a nádudvari vörös csillag tsz már idén nagy területen termelte a szovjet búzát, s ezt külön csépelte, tárolta s a felesleges mennyiséget a környékbeli termelészövetkezeteknek adja át vetőmagnak.

a külföldi búzafajták nagyobb területen való termesztése mellett az évben sokkal nagyobb gondot fordítottak a különböző talajokon legjobban fejlődő fajták kiválasztására, így például azok a termelészövetkezetek, amelyek a bihari részekben, valamint a hortobágy környékén szikes, gyengébben termő talajon gazdálkodnak nagy területen k-522-est vetnek./mti/

bb 29. nyolchetes hizók

vid so/j vm so 1961. augusztus 26.

a rumi vörös csillag és a dukai rózsá fornc termelészövetkezetben a korábbi 14-15 hónapos hizlalási idő helyett 9 hónap alatt hizlalják meg a sertéseket 110 kilogrammos átlagsúlyra. a szövetkezetekben a malacokat már háromhetes korukban az etetéshez szoktatják, hogy ezáltal könnyebb, egyszerűbb tegyék az elválasztást, az egészen fiatal koru sertéseknek először csak fűhínjadus takarmányt adnak, s utána a különféle takarmánykeverékekhez szoktatják őket, nyolchetes korukban már jó evők a malacok és hizóba állíthatók, ügyelnek arra is, hogy a fiatal állatok a növelésükhöz és hizáshoz szükséges minden tápanyagot megkapjanak.

a szövetkezetekben ezzel a módszerrel a hizlalási idő lerövidítésének kívül jelentős mennyiségű takarmányt is megtakarítanak, mert egy-egy sertés meghizlalásához 120-140 kiló takarmánnyal kevesebbet vesznek fel, mint korábban./mti/

10.25

- 19 -

bb 31. hogyan zajlott savaria őrhely várossá nyilvánítása -
éremek-ünnepségre készülnek szombathelyen

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 26.

Claudius római császár több mint 1900 évvel ezelőtt emelte városi rangra Savariát, a mai Szombathelyt. A város lakói az ősszel ugynevezett Savaria ünnepséget rendeznek, amikor a város utcáin feltevéntik az 1918 évvel ezelőtti városalapítási szertartásokat, már készülnek a színes tógák és tunikák, amelyek szeptember 16-án diákok, postások, gyarimunkások, hivatalnokok öltönek magukra. Korabeli közlekedési eszközöket is, ugynevezett bigákat készítenek. Nagyszámu jelmezös vonul fel a város utcáin ahhoz a tribünhöz, ahol a centurio - helyőrség parancsnok - köszöri a „császári menetet”, és korhűen lejátszák Savaria várossá nyilvánításának szertartását, utána cirkuszi játékok szórakoztatják a szombathelyieket. /mti/

bb 24. új épületben kezd meg munkáját a nyíregyházi zeneiskola

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 26.

Szeptemberben új épületben kezd meg munkáját a nyíregyházi zeneiskola. Az új 12 tantermes iskola az eddiginél sokkal jobb feltételeket biztosít a nyíregyházi fiatalok zenetanulásához. Csupán ebben az iskolában több mint félezeren tanulnak majd. A megyében pedig most már megközelíti a 900-at a zenét tanuló gyerekek száma. /mti/

10.28

11.40

Nedi

- 20 -

bb 33. a közlekedés- és postaiügyi minisztérium

1/gy/vg

1961. augusztus 26.

Közúti hídosztálya közli, hogy a szolnoki tiszahídon a pálya szerkezet javítása miatt augusztus 29-től kezdve előreláthatólag 6 héten át minden kedden 23 órától, szerdán 5 óráig a járműforgalom szünetel. A kerékpáros és a gyalogos forgalmat nem érinti.

/mti/

bb 35. befejeződött a nemzetközi hűtőtechnikai konferencia

t tó/gk vm vg

1961. augusztus 26.

A nemzetközi hűtőügyi intézet hűtőházakkal és jéggyárakkal foglalkozó ötödik bizottságának évi rendes közgyűlése Szombaton befejeződött. Az utolsó tanácskozási napon négy francia, egy szovjet és egy belga hűtőügyi szakember tartott előadást.

A négynapos konferencia munkájáról, eredményeiről dr. Róbert Pál, az élelmezésügyi minisztérium hűtőipari és raktárgazdálkodási igazgatóságának vezetője a következőket mondta:

- a tanácskozásokon értékes előadások hangzottak el. Ugyyszólván minden előadó foglalkozott azzal, hogy világszerte az egyszintes hűtőházak építése kerül mind inkább előtérbe, mert ez gazdaságosabban üzemeltethető. Több előadó foglalkozott az előre-gyártott elemek felhasználásának automatizálásával és az anyagmozgatás gépesítésének különböző módjaival.

- a tanácskozásokból az a következtetés vonható le, hogy a magyar hűtőház-konstrukciók jók. Igen nagy tetszést aratott a külföldi szakemberek körében a miskolci új hűtőház. Hozzásegített ez a nemzetközi konferencia bennünket ahhoz, hogy még jobban lépést tarthassunk a hűtőipar fejlesztésében a nemzetközileg elismert irányelvekkel. A konferencia is felhívta a figyelmünket arra, hogy milyen fontos hűtőházainkban az anyagmozgatás gépesítésének megoldása, s arra kell törekednünk, hogy a lehetőséghez képest minél több műveletet automatizáljunk. Ez nemcsak a munkaerő-megtakarítás szempontjából jelentős, hanem biztonsági okokból is fontos.

- meggyőződésünk, hogy az ülésnek résztvevői jó benyomásokat szereztek a magyar hűtőiparról és munkájukban jól tudják majd hasznosítani a tanácskozásokon elhangzottakat. /mti/

12.04

12.10

Nedi

- 21 -

bb. 36. a földhétégek omlása elfojtotta a nagyhegyesi hatalmas földgáztűzet - továbbra is fenntartják a biztonsági intézkedéseket

1 szf/te/gy/vg

1961. augusztus 26.

csaknem 40 órai szakadatlan lángolás után, amilyen hirtelen, váratlanul keletkezett, a szombatira virradó éjszakán aránylag olyan gyorsan, önmagától kihunyt a hajdu-bihar megyei nagyhegyes község határában csütörtökön kora reggel keletkezett földgáztűz.

A tűz okának megállapítására megkezdett vizsgálat még nem fejeződött be, de szinte bizonyos, hogy a gázt a kitérés hatalmas erejétől keletkezett hő, illetve a kitéréssel felszínre kerülő kőzetanyag mozgása, surlódása lobbantotta lángra. vagyis, amint mondani szokták; az ok öngyulladás.

pénteken földgáyalukkal egész napon át, szakadatlanul építették a gátat, a sokszor száz méter magasságot is meghaladó lángoszlopok köré, amelyek váltokozva törtek elő a különböző kráterekből és amelyek nem egyszer egyesülve több mint 200 méter hosszan valószínű tűzfüggőnyt képeztek. különösen a repedés közepén keletkezett kitérés krátere működött hevesen. az innen nagy erővel előtörő gáz rongyos kőzetanyagot dobált ki és felhalmozta a kitérés körül. a többi kráterből is nagy kőzetdarabok röpkedtek. éppen ez idézte aztán elő a tűz megszüntését. az erózió kihordta a kőzetet a mélyből, a rétegben üreg képződött és beomlott. az omlás elretesztelte a földgáz útját, ennek következtében a gázfúvások egymásután megszüntek. pénteken éjjelkor a középső kráter is kialudt. csupán a nyugati kráter lángolt még, kissé még is erősödött, de szombaton reggel négy órakor ez is kihunyt. jelentős néhány gyenge erózió apró gázfúvás van még, de ezek pillanatnyilag nem látszanak veszélyesnek. a gáz és réteg harcában tehát - ahogy az olajbányászok mondják - a réteg győzött: beomlasztotta önmagát és „megöltte” a tűzet. ez azonban nem jelenti azt, hogy a veszély biztosan elmúlt. az országos kőolaj- és földgázipari tröszt vezetői, akik a nagy veszély elmúltáig a helyszínen irányították a tűz megfékezését, intézkedtek, hogy a megkezdett munkát folytassák. egyelőre tovább építik a gátat, hogy szükség esetén vízzel arasszák el a veszélyes területet. folytatják az előkészületeket annak a két fordafúrásnak a mélyítésén is, amelyeken keresztül vizet és cementet présálnak majd a rétegekbe, hogy eltömítsék a földgáz útját a szabadba. a fúrássokat elvárhatólag a jövő héten kezdik meg. a munka irányításában részt vesznek a román szakemberek is, akik pénteken érkeztek a helyszínre a nehézipari minisztérium hívására. /folyt. köv./

12.35

- 22 -

bb. 36. / a földhétégek omlása... folyt./ gy

az addigi adatokból is kitűnik, hogy időtartamban nem, de magasságban a most lezajlott nagyhegyesi földgáz tűz volt a legnagyobb a magyar kőolaj- és földgázipar történetében. a földrepelés vonala, amint utólag megállapították meghaladja, az elvárt becsült 200 métert. a középső nagy kráter átmérője 200 méter, mélysége 35 méter, a körött felhalmozódott kőzetanyag magassága pedig 15 méter.

A közeli 36-os számú hajdusoboszlói furólyuk dolgozóinak, a gyorsan helyszínnre érkezett tűzoltóság, katonaság, valamint a szakváltak gyors intézkedéseinek köszönhető, hogy a hatalmas tűz nem okozott kárt sem emberéletben, sem anyagi javakban. a furótorony írtikus gépját is idejében leszerelték és biztonságba helyezték. /mti/

bb. 34. piaci jelentés

1 n.j/j vm so

1961. augusztus 26.

A nagyvásártalpra szombaton reggel 134 vagon és 109 tehergépkocsi érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 49 vagon burgonya, 6 vagon vöröshagyma, 4 vagon fűszeképoszta, 1 vagon uborka, 2 vagon fűzötök, 1 vagon paradicsom, 15 vagon zöldpaprika, 3 vagon vegyes zöldáru, 3 vagon cukorsárgarépa, 1 vagon kelképoszta, 1 vagon karfiol, 5 vagon vegyes gyümölcs, 2 vagon szilva, 1 vagon szőlő, 34 vagon görögdió, 6 vagon tojás.

A környékbeli kertészeti termelészövetkezetek szombaton sok apró, csatbevaló uborkát szállítottak, ára az állami élelmiszerboltban kilónként 5.60 forintra esökkent, a salátának való uborkát 1.50 forintért árusították, megjelent a piacon a piros paradicsompaprika, ára kilónként 6.20-7.20 forint. győrből 3 vagon cukorsárgarépa érkezett, az állami boltok kilónként 2-2.40 forintért hozták forgalomba. /mti/

12.40

13.10

- 23 -

bb. 37. egy házban 53 „szerencsefia,, - átadták a nyerteseknek az üllői uti lottó-palotát

t kf/kf/gy/vg

1961. augusztus 26.

a sportfogadási és lottó igazgatóság az üllői ut és a nagy-körut kereszteződésénél építette fel a harmadik lottó házat, a modern, hatemeletes lottó-palotában 42 kétszobás, 5 hármszobás és 6 egyszobás, összesen 53 összkomfortos örök-lakás van, amelyeket már kisorsoltak. az új házzal nemcsak tulajdonosaik jártak jól, hanem a főváros is, mivel az budapest egyik legimpozánsabb lakóépülete. a ház földszintjén már csak berendezésre várnak az üzlethelyiségek - cipőbolt, gyógyszertár, papír- és írószereket, cukrászda- amelyek rövidesen megnyitnak.

a lottó-palota lakáskulcsait szombaton délelőtt szohár ferenc a sportfogadási és lottó igazgatóság vezetője ünnepélyesen adta át a lakóknak. beszédében rövid számvetést ismertetett a lottójáték eddigi eredményéről. többek között elmondotta, hogy a lottó bevezetése óta csaknem 1.2 milliárd forint nyere-ményt fizettek ki. ezenkívül mintegy 22 000 tárgynyere-ményt - többek között 129 öröklakást, 36 családi házat, 52 személygépjárműt és 1 321 televíziót - sorsoltak.

az első lakást - az 1. emelet 2 számú lakás kulcsát - dr. száva jános vette át, majd sorban megkapták kulcsaikat a többi nyertesek, a harmadik lottóház boldog tulajdonosai.
/mti/

..

bb. 38. koreai államférfiak köszönő táviratai

te/gy/bs

1961. augusztus 26.

kim ir szen a koreai munkapárt központi bizottságának elnöke a koreai népi demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnöke és doj jen gen, a koreai népi demokratikus köztársaság legfelsőbb népi gyűlése elnökségének elnöke táviratban mondtak köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének, kádár jánosnak, a magyar szocialista munkapárt központi bizottsága első titkárának és dr. münnich ferencnek, a kormány elnökének, a koreai népi demokratikus köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából küldött jó-kívánságaikért.

pak szon csol, a koreai népi demokratikus köztársaság külügy-minisztere dr. sik endre külügyminiszternek táviratban köszönte meg a nemzeti ünnep alkalmából küldött jókívánságokat.
/mti/

13.00

- 24 -

mg

bb 39. időjárásjelentés

ag vm

1961. augusztus 26.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 26-án, szombaton 13 órakor:

széles, száraz, meleg idő

európa felén, kelet-franciaországtól a krim félszigetig magaslégnyomású, az atlanti óceánon pedig izlandtól délre alacsony nyomású képződmény helyezkedik el.

hazánkban pénteken változóan felhős volt az idő, néhány helyen kevés eső is hullott. a nap országsszerte 2-9 óra hosszáig sütött. a hőmérséklet napközben 22-26 fokig emelkedett. szombaton hajnalra a nyugati és északkeleti határmezsgyékben 7-10, máshol 9-14 fokig hűlt le a levegő.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 19.6 fok volt, a sokévi átlagnál 0.9 fokkal alacsonyabb. szombaton 12 órakor a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 milli-méter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 20 fok.

várható időjárás vasárnap estig: kevés felhő, száraz idő. mérsékelt délnyugati szél. a nappali felmelegedés kissé még fokozódik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 25-29 fok között.

a duna vízállása szombaton délelőtt 11 órakor budapestnél: 364 centiméter./mti/

13.05

- 25 -

mg

bb 40. megkezdődött a pécsi dóm restaurálása

vid te vm ki

1961. augusztus 26.

érdekes esemény vonzotta szombaton az érdeklődőket a pécsi dóm-térre, a világhírű székesegyház közelébe. a budapesti közlekedési építő vállalat dolgozói autódaru segítségével sorra leemelték a templom homlokzatáról a két és fél méteres apostolszobrokat, amelyek az idő viszontagságai következtében, tönkrementek és további ott tartásuk veszélyessé vált. a szobrokat a székesegyház legutóbbi, hetven évvel ezelőtti, restaurálásakor állították fel. viszonylag rövid életűeknek az az oka, hogy kiss györgy szobrászművész alkotásai könnyen pusztuló homokkőből készültek. a muzeumi emlékké vált tizenkét apostol-szobrot a székesegyház mögötti nyitott kőtárban állítják fel.

ezzel a munkával kezdetét vette a tiz évszázados pécsi dóm teljes külső és belső restaurálása, amelynek elvégzése évket igényel. a hét évtizeddel ezelőtti helyreállítás kilenc esztendőig tartott. az északnyugati torony egyik oldalán kísérleti kőjavító munka kezdődött. e gyakorlati előtanulmány tapasztalatait használják fel a tervezők a nagy restaurálási program előkészítéséhez. a kísérletnek az a célja, hogy megismerjék, miképpen javítható ki a lehető legjobb módszerrel a gyenge minőségű budafai homokkőből épített torony fala. a felújítás után a torony falfelületét különleges védőanyaggal vonják be. így nemcsak helyreállítják, a híres műemléket, hanem hosszú időre tartósítják is.

a külső munkálatok befejezése után következik majd a belső restaurálás, amelynek során ismét eredeti szépségükben pompáznak Lotz károly, székely bertalan és a két neves német festő, beckerath mór és andreae károly freskói./mti/

13.35

13.45

Jeli

- 26 -

bb 42. véget ért pécsen a fizikusok és biofizikusok négynapos vándorgyűlése

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 26.

szombaton véget ért pécsen az eötvös loránd fizikai társulat és a magyar tudományos akadémia biofizikai társaságának négynapos közös vándorgyűlése.

a szerteágazó témájú, vitákkal kísért fizikai előadások sorában több előadó ismertette az atomfizika, az atommagfizika, a kozmikus sugárzásvizsgálatok, a világítástechnikát forradalmasító lumineszcencia-jelenségek kutatásának legújabb eredményeit.

a vándorgyűlés fizikai előadásaival párhuzamosan tartotta első tudományos ülésorozatot a magyar biofizikai társaság is. a biofizika tudománya világszerte most alakul ki, s ezen a területen hazánk az élenjárók közé tartozik. a magyar biofizikusok első találkozásán 26 előadás hangzott el. az előadások és viták témája a sugárzások hatásának és mérésének biofizikája, a rádió-aktív izotópok használatával kapcsolatos problémák, az izomműködés biofizikája, a biológiai termodinamika, a biológiai rendszerek felvezető tulajdonságainak vizsgálata és a kvantumelmélet biológiai alkalmazása volt.

a vándorgyűlés szigeti györgy akadémikus zárószavaival ért véget./mti/

bb 41. a kertészeti és szőlészeti főiskola

k ie vm so

1961. augusztus 26.

ünnepélyes tanévnyitója szeptember 11-én, hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a főiskola nagytermében./bp. tizenegyedik kerület, ménesi ut 44./ a főiskola igazgatósága ezúton is közli, hogy a tanévnyitón való részvétel minden hallgató számára kötelező. az előadások szeptember 12-én kezdődnek./mti/

14.56

15.10

bb 43. matyó népművészeti kiállítás mezőkövesden

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 26.

a himzésairól, a „szűcsös mintájú, varrottasokról világszerte ismert mezőkövesdi matyó asszonyok 1951-ben alakították meg a matyó háziipari és népművészeti szövetkezetet, amelynek ma már 1200 tagja van. a matyó háziipari szövetkezet a világ 20 országában szállít himzett bluzokat, disztangyakat.

a szövetkezet fennállásának 10. évfordulójára alkalmából szombaton kiállítás nyílt meg a község új iskolájában. a kiállítás az exportra készülő bluzokon, leányka-ruhákon kívül bemutatja a matyó mintákkal díszített divanypárnákat, terítőket, szőnyegek és tardi himzéseket, matyó mintákkal himzett asztali készleteket. érdekesek a nagy józsef népművész által készített bőrmunkák, matyó rózsákkal díszített papucsok is.

a kiállításon bemutatják a többi üzemet, a szövőrészt és a kötőrészt, valamint a kosarfonók munkáját is. /mti/

bb 44. bezárták kapuikat a kisz nyári önkéntes ifjúsági építő-táborai - pénteken és szombaton ünnepélyes zászlófelvonással és tábor tüzzel búcsúztak a fiatalok a nyári táboroktól

ö vid lv/gg vm fm

1961. augusztus 26.

a kisz nyári önkéntes ifjúsági építő-táborai bezárták kapuikat. pénteken és szombaton a fiatalok ünnepélyes zászlófelvonással és tábor tüzzel búcsúztak a táboroktól. a nyári munkák eredményének felmérésén még dolgoznak, de már is megállapítható, hogy az ifjú építők jelentős népgazdasági feladatokat oldottak meg.

/folyt. köv./

15.00

- 28 -

se

bb 44. ... 1. folyt./vm

a kazincbarcikai ipartelepen, ahol az elmúlt évben kezdték meg a berentei vegyiművek építését, az idei nyáron kéthetesvel sokkal 2400 budapesti, veszprémi, baranya-és győr megyei egyetem segítette a munkát. a 31-es számú építőipari vállalatához beosztott egyetemisták hat hét alatt 6044 köbméter földet termeltek ki, s 36 köművest és 100 köművesipari tanulót szolgáltattak ki nyersanyag. az első négy hétben 1242 köbméter falat építettek és 2074 négyzetméter falat vakoltak be.

a bodrogkereszturi, kilián györgyről elnevezett ifjúsági táborban a borsod és heves megyei középiskolák ezer diákja, ma utánuk a miskolci, a debreceni és a budapesti egyetemek ugyan-csak ezer fiatalja segítette a bodrog-zug vadvízeinek levezetését. a kétezer fiatal segítségével az idén befejezték a bogdánfői csatorna két esztendeje megkezdett építését. a mintegy három és félszáz hektáros csatornával 3500 hold területet mentesítenek az esőzések okozta áradásoktól. a kisz budapesti bizottsága vörös selyem versenyzászlóval ajándékozta meg a sárospataki gimnázium, a miskolci nehézipari műszaki egyetem, a debreceni mezőgazdasági akadémia, valamint a budapesti ötvös loránd tudományegyetem munkabrigádját, amelyek a nyári idényben a legjobb eredményeket érték el.

a jánkajti táborban, ahol négy csoportban 1100 szabolcs és hajdu-bihar megyei középiskolás diák töltött két-két hetet, nyolc hét alatt két kilométer hosszú 7,5-8 méter széles és 2-3 méter mély vízlevezető csatornát építettek. munkájukat rendkívül nehezítette a kemény talaj, csaknem mindig csákányozták a földet. ennek ellenére kiválóan dolgoztak, s mintegy 15.000 köbméter földet mozgattak meg. kisújszálláson a szolnok megyei és a budapesti diákok a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok földjein 5.000 méter hosszú csatornát ástak, s ezzel mintegy 700 holdas terület belvíz-lecsapolását tették lehetővé.

/folyt. köv./

15.15

- 29 -

se

bb 44. /bezárták kauciókat ... 2. folyt./ vt

Szegeden a kulich gyula ifjúsági táborban békés, csongrád és bács megyei egyetemisták, illetve középiskolások dolgoztak, az általuk készített 1700 méteres csatorna jelentősen elősegíti, hogy szeged lakóterületeit végleg mentesítsek a gyakran jelentkező karos belvizektől. a fiatalok nyári munkájának értéke mintegy 900.000 forint, a békés megyei középiskolások dolgoztak a legeredményesebben és a legfegyelmesebben.

jelentős feladatokat oldottak meg a leánytáborok lakói is. a dalmandi állami gazdaságban például 1550 leány 2100 holdnyi hibridkukoricát cimereztek, a kiscsévi állami gazdaságban, ahol a nemrég ültetett gyümölcsös az idén fordult termőre, 600 borsod megyei leány 2000 mázsa termést takarított be. amikor a gyümölcs-szedést nem folytathatták, mert várni kellett a teljes beérésre kukoricát kapáltak, ápolták a fiatal gyümölcsfákat, az utolsó napokban pedig szilvát szedtek. balatonbogláron, a káljai éva ifjúsági táborban 1100 középiskolás leány dolgozott, s az állami gazdaságok számításai szerint 4700 mázsa gyümölcsöt szedtek le. ezenkívül segítettek a szőlőkötözést, a paradicsom és a mák szüretelését is. balatonújhelyen a budapesti és a somogyi leányok ugyancsak gyümölcsöt, zöltséget és paradicsomot szedtek.

békés megyében a mezőhegyesi, a hidasháti és a felsőnyomási állami gazdaságokban több mint ezer diákleány táborozott, s háromezer holdon végezték el a hibridkukorica cimerezését és fattyazását. /mti/

bb 47. az alföld legkorszerűbb autogarázsát adták át kecskeméten

vid te/vl ki 1961. augusztus 26.

kecskeméten szombaton adták át az autóközlekedési vállalat új telephelyét, amely 26,2 millió forintos költséggel épült, s a tervezettnél négy hónappal korábban készült el. az épületet automata kocsimosóval, háromállásos szervízcsarnokkal és huszonnégyállásos szerelőcsarnokkal rendezték be. ez jelenleg az alföld legkorszerűbb autogarázsa. /mti/

15.40

bb 45. jó úter... a talajmunkák - több ezer traktor
műszakban - már több mint 150.000 hold talajmunkát végeztek el eddig békés megyében

vid ö kz/vl so 1961. augusztus 26.

az utóbbi hetekben hullott pár milliméteres esők a kapás-növényeknek ugyan használtak, de a talaj állapotát nem befolyásolták lényegesen, a traktorosok csak nagy erőfeszítéssel tudnak szántani a sokhelyütt szinte kőkeménnyé szikkadt földeken. naponta háromszor-négyszer, egyes helyeken még ennél is többször kell cserélni ekevasat. több baranya megyei gépállomáson három műszakban dolgoznak a kovácsok, csak így tudják folyamatosan ellátni a szántótraktorokat a szükséges mennyiségű ekevasal. ebben a megyében egyébként a gépállomások mintegy félezer szántótraktora forgatja a szövetkezetek gazdaságok tarlóit. közülük 230 kettős műszakban dolgozik. a jól szervezett éjszakai munka jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a megye gépállomásai a nyári időszakban több mint 20.000 holdat szántottak föl tarló felül. a mezőgazdászok állandóan vizsgálják a talaj állapotát, s ennek megfelelő agrótechnika alkalmazására utasítják a traktorosokat, az eke után gyűrűs henger és tárgy következik, majd ismét gyűrűshengerzik a szántást. ennek az a célja, hogy minél hamarabb és minél tökéletesebben lezárják a talajt, nehogy a még meglévő csökély nedvesség is elpárologjon, a megyében eddig összesen 80.000 holdon végezték tarlótáplálást, illetve nyári mélyszántást, vetésre pedig 15.000 holdat meghaladó területen készítettek elő a talajt.

a békés megyei termelőszövetkezetek határában 1250 traktor hasítja a barázdát, ebből 910 éjjel-nappal dolgozik. naponta átlagosan 5000 holdon forgatják meg a talajt, s így a megyében eddig több mint 150.000 holdon végezték a nyári talajmunkával. a múlt év hasonló időszakában ennek mindössze csak a negyed részét végezték el. a munka jelenlegi üteméből ítélve ebben a megyében szeptember közepére befejezik a nyári mélyszántást.

bács megyében már csaknem valamennyi termelőszövetkezetben kijelölték azokat a táblákat, amelyeket őszi gabonával vetnek be. ezeken a területeken megkezdtek a maggy előkészítést. 500 traktor szánt éjjel-nappal az ősziak alá, s így már eddig mintegy 20.000 hold áll készen a vetésre.

borsod megyében, a korábbi évekhez viszonyítva ugyancsak jóval előbbre vannak a termelőszövetkezetek a nyári mélyszántással. a tervezett 170.000 holdnyi talajmunkából eddig 90.000 holdat végezték el. /folyt.köv./

16.20

bb 44. /bezárták kabukat ... 2. folyt./ vt

Szegeden a kulich gyula ifjúsági táborban békés, csongrád és bács megyei egyetemisták, illetve középiskolások dolgoztak. az általuk készített 1700 méteres csatorna jelentősen elősegíti, hogy szeged lakóterületeit végleg mentesítsék a gyakran jelentkező karos belvizektől. a fiatalok nyári munkájának értéke mintegy 900.000 forint. a békés megyei középiskolások dolgoztak a leg-eredményesebben és a legfegyelmeltebben.

jelentős feladatokat oldottak meg a leánytáborok lakói is. a dalmádi állami gazdaságban például 1550 leány 2100 holdnyi hibridkukoricát cimereztek. a kiscsévi állami gazdaságban, ahol a nemrég ültetett gyümölcsös az idén fordult termőre, 600 borsod megyei leány 2000 mázsa termést takarított be. amikor a gyümölcs-szedést nem folytathatták, mert várni kellett a teljes beérésre kukoricát kapáltak, ápolták a fiatal gyümölcsfákat, az utolsó napokban pedig szilvát szedtek. balatonbogláron, a káliai éva ifjúsági táborban 1100 középiskolás leány dolgozott, s az álla-mi gazdaságok számításai szerint 4700 mázsa gyümölcsöt szedtek le. ezenkívül segítették a szőlőkötözést, a paradicsom és a mák szüretelését is. balatonújhelyen a budapesti és a somogyi leányok ugyancsak gyümölcsöt, zöldséget és paradicsomot szedtek.

békés megyében a mezőhegyesi, a hidashati és a felsőnyomási állami gazdaságokban több mint ezer diákleány táborozott, s háromezer holdon végezték el a hibridkukorica cimerezését és fattyazását. /mti/

bb 47. az alföld legkorszerűbb autogarázsát adták át kecske-méten

vid te/vl ki 1961. augusztus 26.

kecskeméten szombaton adták át az autóközlekedési vállalat új telephelyét, amely 26,2 millió forintos költséggel épült, s a tervezettnél négy hónappal korábban készült el. az épületet automata kocsimosóval, háromállásos szervizcsarnokkal és husz-állásos szerelőcsarnokkal rendezték be. ez jelenleg az alföld legkorszerűbb autogaráza. /mti/

15.40

- 30 -

bb 45. jó úter... a talajmunkák - több ezer traktor
műszakban - már több mint 150.000 hold talajmun-
kát végeztek el eddig békés megyében

vid ö kz/vl so 1961. augusztus 26.

az utóbbi hetekben hullott pár milliméteres esők a kapás-növényeknek ugyan használtak, de a talaj állapotát nem befolyá-solták lényegesen, a traktorosok csak nagy erőfeszítéssel tud-nak szántani a sokhelyütt szinte kőkeményé szikkadt földeken. naponta háromszor-négyszer, egyes helyeken még ennél is több-ször kell cserélni ekevasat. több baranya megyei gépállomáson három műszakban dolgoznak a kovácsok, csak így tudják folyamatosan ellátni a szántótraktorokat a szükséges mennyiségű ekevasal. ebben a megyében egyébként a gépállomások mintegy félezer szán-tótraktora forgatja a szövetkezeti gazdaságok tarlóit. közülük 230 kettős műszakban dolgozik. a jól szervezett éjszakai munka jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a megye gépállomásai a nyári időszakban több mint 20.000 holdat szántottak föl tarló-felül. a mezőgazdászok állandóan vizsgálják a talaj állapotát, s ennek megfelelő agrótechnika alkalmazására utasítják a trakto-rosokat. az eke után gyűrűs henger és tárgy következik, majd ismét gyűrűshengerzik a szántást. ennek az a célja, hogy minél hamarább és minél tökéletesebben lezárják a talajt, nehogy a még meglévő csekély nedvesség is elpárologjon. a megyében eddig összesen 80.000 holdon végezték tarlóhántást, illetve nyári mélyszántást, vetésre pedig 15.000 holdat meghaladó területen készítettek elő a talajt.

a békés megyei termelőszövetkezetek határában 1250 traktor hasítja a barázdát, ebből 910 éjjel-nappal dolgozik. naponta át-lagosan 5000 holdon forgatják meg a talajt, s így a megyében ed-dig több mint 150.000 holdon végezték a nyári talajmunkával. a múlt év hasonló időszakában ennek mindössze csak a negyed részét végezték el. a munka jelenlegi üteméből ítélve ebben a megyében szeptember közepére befejezik a nyári mélyszántást.

bács megyében már csaknem valamennyi termelőszövetkezetben kijelölték azokat a táblákat, amelyeket őszi gabonával vetnek be. ezeken a területeken megkezdtek a maggyárték készítését. 500 trak-tor szánt éjjel-nappal az őszi talajt, s így már eddig mintegy 20.000 hold áll készen a vetésre.

borsod megyében, a korábbi évekhez viszonyítva ugyancsak jó-val előbbre vannak a termelőszövetkezetek a nyári mélyszántással. a tervezett 170.000 holdnyi talajmunkából eddig 90.000 holdat végezték el. /folyt.köv./

16.20

- 31 -

bb 45. /jó ütemben haladnak ... 1. folyt./ vl

vetésre keréken 30.000 m²-et készítettek elő már a talajt, ebben a megyében is több mint 500 gépállomási traktor dolgozik kettős műszakban, a gépek kétműszakos üzemi üzemeltetésűek több helyen - például a mezőcsáti és a mezőkövesdi járásban - a termelősövetkezetek adták segédvezetőt, a gépállomási traktorok mellett ott dolgoznak a földeken a termelősövetkezetek saját erőgépei is, a mezőkeresztési aranykalász és a szentistváni 7. pártkongresszus termelősövetkezet traktorai a gépállomásiakhoz hasonlóan két műszakban dolgoznak.

Komárom megye gépállomásai már szombatra teljesítették szeptember 1-ig esedékes munkatervüket, a tarlóhántást az egész megyében befejezték, jó ütemben haladnak a vetőszántással, a nagyobb terméshozam érdekében a korábbi években szokásos 15-20 centi helyett a legtöbb helyen 22-30 centiméter mélyen forgatják meg a talajt, a szövetkezeti gazdák megkezdték az istállótrágya kihordását, több közös gazdaságban pedig már az őszi mélyszántáshoz is hozzáálltak. /mti/

bb 46. a mezőgazdasági munkák állását tárgyalta az mszmp zala megyei bizottsága

vid fm/ke/vl fm 1961. augusztus 26.

az mszmp zala megyei bizottsága szombaton ülést tartott, Darabos Iván, az mszmp központi bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára tájékoztatta a pártbizottság tagjait az időszerű gazdasági és politikai kérdésekről, majd a megye termelősövetkezeti mozgalmanak helyzetét és a mezőgazdasági munkák állását vitatták meg, megállapították, hogy a megye termelősövetkezeti tagsága időben és jól végezte a nyári munkákat, a kapásnövények ápolásában bevált az a mód, hogy az összes kapálni valót a családtagokra osztották ki, s nem is maradt műveletlen terület a megyében, az őszi betakarítási munkákról szólva a megyei pártbizottság titkára elmondotta, hogy a múlt évnél nagyobb területről kell betakarítani az őszi terményeket, ehhez azonban minden feltétel adva van, rendelkezésre áll többek között 7000 lófogat és 430 szállító traktor, több mint egymillió tonnányi termést kell betakarítani, s ehhez elegendő erő áll rendelkezésre.

a kenyérgabonatermés fokozása az egyik legfontosabb mezőgazdasági feladat, az ülésen bejelentették, hogy ősszel a múlt évnél tiszter nagyobb területen vetnek nagyzos búzafajtát. /mti/

16.45

bb 48. átadták európa legnagyobb ementáli sajtérlelőjét

vid te szb ki 1961. augusztus 26.

a zala megyei tejipari vállalat zalaegerszegi sajt- és vajgyára mellett épült fel európa legnagyobb ementáli sajtérlelő üzeme, amelyben évente 25.000 mázsa sajtot érlelnek, a harminchárommillió forintos beruházással épített és korszerű szállító, légkondicionáló berendezéssel felszerelt érlelőüzemet szombaton délután ünnepélyesen átadták a vállalat dolgozóinak.

a vállalat különleges ementáli sajtja, amit szabadalmak alapján készítenek, külföldön is keresett; tizenhat ország vásárolja zalaegerszegi sajtját, az ünnepélyes üzemavatáson részt vettek azok a külföldi cégeknek a képviselői, ahová a zalai sajtot exportálják, valamint a magyar külkereskedelem, a társvállalatok, az élelmiszerügyi minisztérium és az országos tervehivatal képviselője, a külföldi és a hazai vendégek egyaránt elismeréssel nyilatkoztak a modern sajtérlelő üzemről.

az üzemet a hozzátartozó szociális létesítményekkel, öltözőkkel, fürdővel, az üvegfalu étkezdével együtt Tamás György, az élelmiszerügyi minisztérium tervezési főosztályának vezetője adta át, a gyár dolgozóinak nevében eke János, a vállalat igazgatója vette át az új élelmiszeripari üzemet. /mti/

bb 49. kisipari szövetkezetek országos népi táncversenye pécsen

vid fm/ke szb fm 1961. augusztus 26.

az ország kisipari szövetkezeteinek legjobb népi táncosportjai minden esztendőben pécsen tartják ünnepi találkozójukat, az idén augusztus 26-27-én rendezik a táncversenyt, amelyen tíz kisipari együttes 300 szereplője lép fel, a táncostalálkozóra tapasztalatosságra céljából meghívják az országban működő 60 kisipari szövetkezeti táncosport oktatóját.

a liszt ferenc hangversenyteremben szombaton kezdődő bemutató kiemelkedő sikert aratott a szocialista kultúráért jelvényrel kettőszeresen kitüntetett, vit-dijas erkell ferenc központi együttes, amely viacsics tinamer palóc-tanítási című zenéjére komponált táncjátékot adott elő. /mti/

16.55

bb 50. endey dezső szobrászművész emlékkiállítás az ernst muzeumban

t fe/gg szb sr

1961. augusztus 26.

endey dezsőnek, a négy évvel ezelőtt elhunyt szobrászművésznek emlékkiállítását szombaton nyílt meg az ernst muzeumban. a megnyitón részt vett a művész özvegye, valamint politikai, művészeti és társadalmi életünk számos neves személyisége.

somogyi józsef kossuth-díjas szobrászművész méltatta a fiatalon elhunyt szobrászművész életét és alkotásait. endey dezső munkásságában sokféle törekvés, merész ötlet, kutatóhajlam érvényesült különösen miniatűr arcmásai tűnnek ki a jellemző finomságával, s ugyanakkor lendületes mintázókészséggel, tehetségének sokoldalúságát tükrözik a kiállított nagyméretű szobrok, kisplasztikák, rajzok és érmék. /mti/

--

bb 51. az öntözéses gazdálkodás lehetőségeiről tanácskozott a tolna megyei képviselőcsoport

vid szb mi

1961. augusztus 26.

a tolna megyei képviselőcsoport szombaton várdombon, az állami gazdaság művelődési otthonában tartott ülést, amelyen a megye öntözéses gazdálkodásáról tanácskozott. szücs lajos, a megyei tanács mezőgazdasági osztályának vezetője tájékoztatta a képviselőket s elmondotta, hogy az idén a közös gazdaságok 2800 hold területet öntözttek a tavalyi 850 holddal szemben. eddig huszonöt csökutát készítetttek a termelészövetkezetekben, s még az idén valószínűleg harminc csökut furását fejezik be, a jövő évi tervben pedig ötven csökut furása szerepel.

a beszámolót részletes vita követte, amelyben a felszólalók azokat a nehézségeket is szóvá tették, amelyek az öntözéses művelés kiterjesztését gátolják. elmondották, hogy a legtöbb esetben feleslegesek és drágák a tervezési költségek, magas a vízdíj, s rendszerint hosszú időt vesz igénybe az öntözési engedélyek megszerzése.

prantner józsef, az mszmp megyei bizottságának első titkára arról beszélt, hogy a csökutás öntözésben rejülő lehetőségeket az eddigieknél jobban kell felhasználni, mert a megyében legalább 50.000-60.000 holdat lehetne ily módon öntözni.

a tanácskozás után a képviselők megtekintették az állami gazdaság öntözőberendezését. /mti/

17.18

--

- 34 -

Alc

bb 54. nyolcvanezer hold új szőlő - két és félmilliárd forint hitel a szőlőtermelés fejlesztésére - országos szőlészeti ankét badacsonyan

vid hné szb

1961. augusztus 26.

a balatoni borhetek alkalmával szombaton országos szőlészeti ankétot rendeztek badacsonyan. az ország több mint 200 legkiválóbb szőlőse és borásza előtt horbás lajos, a földművelésügyi minisztérium szőlő- és gyümölcsstermesztési igazgatóságának vezetője beszélt a szőlővidékeink felújításának feladatairól. hangoztatta, hogy mezőgazdaságunk szocialista átszervezése a szőlőtermelés gyorsabb ütemű fejlesztését tette lehetővé. hazánkban a második öt éves tervben 80.000 hold szőlőt kell telepíteni. szőlőink jelenlegi állapotából azonban kitűnik, hogy a következő években mintegy 60.000 hold a kiöregedett tőkét ki kell venni, így az új telepítésekkel csak a jelenlegi 20.000 holddal növekszik az ország szőlőterülete. mindenütt csak akkor lehet nagy táblákat alakítani ki. az előadó hangoztatta, hogy nagyon fontos a csemege-szőlőfajták termelésének a fokozása. elmondotta, hogy a jelenlegi öt éves tervben 5000 hold csemege-szőlő telepítésével létrehozzák a törzstelepet. ez lesz majd az alapja annak a távlati tervnek, amely 60.000 hold csemege-szőlő telepítését irányozza elő. a továbbiakban felhívta a szakemberek figyelmét, hogy a rekonstrukciós tervek végrehajtásához csaknem négyszeresére kell növelni a szaporítóanyag termelését. a tervek szerint évente 350-400 millió sima vesszőt gyűjtenek majd be a gazdaságokban tovább szaporításra. horbás lajos beszámolójában bejelentette, hogy a kormány nagy anyagi áldozatokat hoz a szőlőtermesztés fellendítésére. a második öt éves tervben két és félmilliárd forint beruházási hitelt nyújtanak azoknak a termelészövetkezeteknek és szakszövetkezeteknek, amelyek nagyüzemi szőlőtermelésre rendezkednek be. nagyobb összegű hitelt kaphatnak azok a gazdaságok, amelyek évente legalább 30, a jelenlegi öt éves tervben összesen száz holdon telepítenek új szőlőt a történelmi borvidékeken - a rendelkezés részleteitől függően - kisebb telepítések, öt-tíz-husz hold után is kaphatnak hitelt. hitelt nemcsak a szőlőtermelésre, hanem a fiatal ültetvények kezelésére is folyósítanak.

az előadó a továbbiakban elmondotta, hogy a jelenlegi öt éves tervben holdanként átlagosan 300 kiló mütrágyát bocsátanak a közös gazdaságok rendelkezésére. idén a tanács szervekhez tartozó szőlősgazdaságok is kapnak mütrágyát. előadásában többek között elmondotta, hogy ötezer hold szaporító anyagot és 20.000 hold természetesen öntöznek az öt éves terv szerint. előadása befejező részében a növényvédőszer-ellátásról és a géposztásról beszélt.

az ankét résztvevői a délutáni órákban megtekintették a badacsonyi állami gazdaságot. /mti/

17.37

--

- 35 -

Alc

bb 52. hivatalos nyereményjegyzék a lotto 34. játékhetéről
tr-lm mi 1961. augusztus 26.

a lotto 34. játékhetére beérkezett 4,042,954 szelvény, ötitalalatos szelvény nem volt, négy találatot 40 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 75.805 forint, a háromtalalatos szelvények száma 3,295, ezekre egyenként 460 forintot fizetnek, kéttalálatot 102,795 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 14 forint 70 fillér./mti/

bb 53. félmillió forint értékű takarmányt mentettek meg a komárom megyei tűzoltók

vid gk-lm mi 1961. augusztus 26.

szombaton reggel a tatabányai mezőgazdasági technikum tan-gazdaságában tűz keletkezett, a mélyszárítóra felhalmozott mintegy 160 köbméternyi lucerna kazal öngyulladás következtében lángokba borult, a helybéli tűzoltókön kívül a tatabányai, az atmoszfűzítői és a komáromi tűzoltók vonultak ki felszereléseikkel, hogy elfojtsák a tüzet, gyors munkára volt szükség, mert a tűz közelé-ben több lucerna-és egyéb terménykazal magasodott, azonban nehezi-tette a tűzoltók munkáját, hogy két kilométer távolságból kellett a vizet szállítaniok, a tűz méreteire jellemző, hogy egyszerre tízenként sugárral zúdították rá a vizet, néhány óra múlva sikerült lokalizálni a tüzet, a kár meghaladja a 100.000 forintot, azonban mintegy félmillió forint értékű takarmányt megmentettek./mti/

17.42

- 36 -

bb 55. időjárásjelentés

gg-lm mi 1961. augusztus 26.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 26-án, szombaton 18 órakor:

napos, száraz, meleg idő

várható időjárás vasárnap estig: keves felhő, száraz idő, mérsékelt délnyugati szél, a nappali felmelegedés kissé még fokozódik,

várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 22-29 fok között./mti/

19.05

12.52

NE

- v é g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda Budapest, 7. Fő utca H-7. Telefon 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

8b. 1. időjárásjelentés

hétfő vm ps

1961. augusztus 27.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 27-én, vasárnap délután 12 órakor:

holnap néhány helyen futó eső, zivatar

európa legnagyobb részén esendes, gyengén, vagy közepesen felhős, száraz az időjárás, változékony, erősen felhős esős idő csak a brit-szigeteken, az északi-tenger környékén és a szovjetunió európai területének északi felén uralkodik. a hőmérsékleti csúcstartékok tegnap európa-szerte az évszaknak megfelelőek voltak.

házunkban szombaton derült, száraz idő volt. a nap ország-szerte 10-13 óra hosszat sütött. a hőmérséklet általában 25-29, a havas megyei poroszlón 30 fokig emelkedett. ma hajnalban általában 11-15, a délnyugati és az északi határmegyékben helyenként 9-10, viszont a csepel-szigettől délre illetőleg a mocsoktól északra fekvő területen egy-két helyen csak 16 fokig hűlt le a levegő. ma reggel és délelőtt folytatódott a derült, száraz idő. a hőmérséklet 10 órakor 22-26 fok között volt.

budapestben szombaton a hőmérséklet napi középértéke 21.7 fok volt, a sokévi átlagnál 1.3 fokkal magasabb.

budapestben vasárnap délután 12 órakor a hőmérséklet 27 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 mm, alig változik. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 22 fok.

várható időjárás hétfőn estig: ma kevés felhő, száraz, esendes idő, holnap kisebb felhőfelvonulások, néhány helyen futó esővel vagy zivatarral. mérsékelt, időnként megélénkülő délnyugati-nyugati szél. a hőmérséklet alakulásában nem lesz lényeges változás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-15, legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn 25-29 fok között.

a duna vízállása vasárnap reggel budapestnél 363 cm./mti/

14,-

- 1 -

Mu

